

BOLALARDA ENUREZ: ETIOLOGIYASI, KLINIK KECHISHI VA PSIXOEMOTSIONAL OMILLAR

O'lmasova Ma'muraxon Ravshanbek qizi

Toshkent davlat tibbiyot universiteti 3-bosqich magistranti

Ziyaxodjayeva Latofat Uchqunovna

Ilmiy rahbar: Toshkent Davlat Tibbiyot Universiteti

Nevrologiya bolalar nevrologiyasi va tibbiy genetika kafedrasi dotsenti

<https://doi.org/10.5281/zenodo.18014334>

Dolzarbligi

Enurez bolalar orasida keng tarqalgan funksional buzilishlardan biri bo'lib, nafaqat siydik ajratish tizimi faoliyatiga, balki bolaning psixoemotsional holati va ijtimoiy moslashuviga ham salbiy ta'sir ko'rsatadi. Kasallikning multifaktorial etiologiyasi uni chuqur o'rganish va individual yondashuv asosida davolash zaruratini belgilaydi.

Maqsad

Bolalarda enurez rivojlanishining asosiy etiologik omillari, klinik kechish xususiyatlari va psixoemotsional buzilishlar bilan o'zaro bog'liqligini tahlil qilish.

Material va usullar

Ilmiy adabiyotlar tahlili, pediatriya va bolalar urologiyasi bo'yicha klinik kuzatuvlar natijalari o'rganildi.

Natijalar

- Enurez — siydik ajratishni nazorat qilish shakllanishi tugallangan yoshdan keyin (5 yoshdan so'ng) kuzatiladigan beixtiyor siydik ajratish holatidir.
- Tungi enurez eng ko'p uchraydigan shakl bo'lib, kunduzgi enurez nisbatan kam uchraydi.
- 5 yoshli bolalarning taxminan 15% ida enurez aniqlanadi, yosh ulg'ayishi bilan kasallik chastotasi kamayadi.
- Klinik jihatdan enurez doimiy "nam" davrlar yoki "quruq" va "nam" davrlarning almashib turishi bilan namoyon bo'ladi.
- Enurez ko'pincha enkoprez bilan kombinatsiyada uchraydi.
- Kasallik o'z-o'zidan regressiyaga uchrashi mumkin, biroq ayrim holatlarda chuqur diagnostika va davolashni talab etadi.
- Enurezli bolalarda qo'rquv, xavotir, o'ziga ishonchsizlik, uyatchanlik va ijtimoiy chekinish kabi psixoemotsional buzilishlar kuzatiladi.
- Psixoemotsional stress omillari enurez rivojlanishida ham sabab, ham oqibat bo'lishi mumkin.

Enurezning asosiy etiologik omillari

- Genetik moyillik;
- Chuqur uyqu va markaziy nazorat mexanizmlarining susayishi;
- Giperaktiv siydik pufagi va uning hajmining kichikligi;
- Kechasi antidiuretik gormon sekretsiasining yetishmovchiligi;
- Ich qotishi bilan bog'liq reflektor ta'sir;
- Nerv tizimi rivojlanishining kechikishi;
- Psixoemotsional stress holatlari;
- Uyqu apnoesi;
- Siydik ajratish tizimining tug'ma va orttirilgan patologiyalari;

- Qandli diabet (I-tip);
- Diuretik ta'sirga ega dori vositalari va uyqudan oldin ortiqcha suyuqlik qabul qilish.

Xulosa

Enurez bolalarda multifaktorial kelib chiqishga ega bo'lgan funksional buzilish bo'lib, uning diagnostikasi va davolashida etiologik omillarni chuqur tahlil qilish, shuningdek, bolaning psixoemotsional holatini baholash muhim ahamiyatga ega. Individual va kompleks yondashuv davolash samaradorligini oshiradi.

Kalit so'zlar

Enurez, tungi enurez, bolalar urologiyasi, siydik pufagi, psixoemotsional buzilishlar, enkoprez.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. Nevéus T., von Gontard A., Hoebeke P. et al. **The standardization of terminology of lower urinary tract function in children and adolescents.** *Journal of Urology*, 2006; 176(1): 314–324.
2. Austin P.F., Bauer S.B., Bower W. et al. **The management of dysfunctional voiding in children.** *International Children's Continence Society (ICCS) Guidelines*, 2014.
3. Hjalmas K., Arnold T., Bower W. et al. **Nocturnal enuresis: an international evidence based management strategy.** *Journal of Urology*, 2004; 171(6): 2545–2561.
4. Von Gontard A., Equit M. **Comorbidity of ADHD and incontinence in children.** *European Child & Adolescent Psychiatry*, 2015; 24: 127–140.
5. Butler R.J., Heron J. **The prevalence of infrequent bedwetting and nocturnal enuresis in childhood.** *Scandinavian Journal of Urology and Nephrology*, 2008; 42(3): 257–264.
6. Robson W.L.M. **Clinical practice: Evaluation and management of enuresis.** *New England Journal of Medicine*, 2009; 360: 1429–1436.
7. Коровина Н.А., Захарова И.Н. **Энурез у детей: современные подходы к диагностике и лечению.** Москва: ГЭОТАР-Медиа, 2016.